

ІНДИВІДУАЛЬНА ПОДАТКОВА КОНСУЛЬТАЦІЯ

Головне управління ДПС у Донецькій області (далі - ГУ ДПС), керуючись ст. 52 Податкового кодексу України, розглянуло звернення на отримання індивідуальної податкової консультації від (вхідний реєстраційний індекс ГУ ДПС від №) щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі - єдиний внесок) самозайнятими особами, та повідомляє.

Статтею 1 Закону України від 05 липня 2012 року № 5076 «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі - Закон № 5076) встановлено, що адвокатською діяльністю визнається незалежна професійна діяльність адвоката зі здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту.

До інших видів правової допомоги належать види адвокатської діяльності з надання правової інформації, консультацій та роз'яснень з правових питань, правового супроводу діяльності клієнта, складання заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру, спрямованих на забезпечення реалізації прав, свобод і законних інтересів клієнта, недопущення їх порушень, а також на сприяння їх відновленню в разі порушення (п.п. 6 п. 1 ст. 1 Закону №5076).

Пунктом 3 ст. 4 Закону № 5076 встановлено, що адвокат може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання (організаційні форми адвокатської діяльності).

Адвокат, який здійснює свою діяльність індивідуально, є самозайнятною особою (ст. 13 Закону № 5076).

Особі, яка склала присягу адвоката України, радою адвокатів регіону у день складення присяги безоплатно видаються свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю та посвідчення адвоката України (ст. 12 Закону №5076).

Згідно з нормами п. п. 14.1.226 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України (далі - Кодекс) незалежна професійна діяльність - це діяльність адвокатів за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб.

Так, фізична особа, яка здійснює незалежну адвокатську діяльність, не може бути підприємцем у межах такої адвокатської діяльності. Адвокатська діяльність не є підприємницькою і не може здійснюватися фізичною особою - підприємцем.

Разом з тим згідно з нормами Закону № 5076 та Кодексу для фізичної особи, яка провадить незалежну адвокатську діяльність, не передбачено обмежень щодо одночасного здійснення підприємницької (відмінної від адвокатської) діяльності, не забороненої законом, у разі реєстрації такої особи підприємцем.

Відповідно до п. 178.1 ст. 178 Кодексу особи, які мають намір здійснювати незалежну професійну діяльність, зобов'язані стати на облік у контролюючих органах за місцем свого постійного проживання як самозайняті особи та отримати довідку про взяття на облік згідно із ст. 65 Кодексу.

Згідно зі ст. 65 Кодексу, ст. 5 Закону України від 08.07.2010 № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі - Закон № 2464), Порядку обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.11.2014 № 1162 та Порядку обліку платників податків і зборів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1588, для взяття на облік фізичної особи, яка має намір провадити незалежну професійну діяльність, така особа повинна подати до контролюючого органу за місцем постійного проживання заяву за формою № 5-ОПП, заяву за формою № 1-ЄСВ та копію свідоцтва про реєстрацію чи іншого документа (дозволу, сертифіката тощо), що підтверджує право фізичної особи на провадження незалежної професійної діяльності.

Одночасно слід зазначити, що згідно зі ст. 5 Закону № 2464 обов'язки платників єдиного внеску виникають у осіб, зазначених, зокрема, в п. 5 частини першої ст. 4 Закону № 2464 з початку провадження відповідної діяльності.

Отже, адвокат, який здійснює незалежну професійну діяльність індивідуально, зобов'язаний стати на облік у контролюючих органах як платник податків та зборів.

Відповідно до п. 5 частини першої ст. 4 Закону № 2464 особи, які провадять незалежну професійну діяльність, зокрема, адвокатську діяльність та отримують дохід від цієї діяльності є платниками єдиного внеску.

Зауважуємо, що обов'язки платників єдиного внеску виникають у зазначених осіб з початку провадження відповідної діяльності.

Згідно із п. 2 частини першої ст. 7 Закону № 2464 (у редакції Закону України від 28.12.2014 № 77-VIII) у разі, якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному році або окремому місяці звітного року, такий платник мав право самостійно визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої Законом № 2464. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Звертаємо увагу, що з 01.01.2017 відповідно до Закону України від 06 грудня 2016 року № 1774-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України», набрали чинності зміни, зокрема, в порядку нарахування, обчислення єдиного внеску.

Так, відповідно до п. 2 частини першої ст. 7 Закону № 2464, у разі, якщо платник єдиного внеску, визначений п. 5 частини першої ст. 4 Закону № 2464, не отримав дохід (прибуток) у звітному році або окремому місяці звітного року, він зобов'язаний визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Таким чином, з 01.01.2017 Законом № 2464 обов'язок визначення бази нарахування єдиного внеску покладено на платників, вказаних у п. 5 частини першої ст. 4 Закону № 2464, як тих, що отримують, так і тих, які не отримують дохід від провадження незалежної професійної діяльності.

Крім того, повідомляємо, що з 01 січня 2018 року Законом України від 03.10.2017 № 2148-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» до п. 2 частини першої ст. 7 Закону № 2464 внесено зміни, а саме, для бази нарахування єдиного внеску змінено період (рік на квартал).

Сума єдиного внеску, своєчасно не нарахована та/або не сплачена у строки, встановлені Законом № 2464, є недоїмкою та стягується з нарахуванням пені та застосуванням штрафів.

Одночасно звертаємо увагу, що відповідно до п. 52.2 ст. 52 Кодексу індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.